

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolors åtgärder vid
fusk gällande Sannarpsgymnasiet 4 med Halmstads
kommun som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Sannarpsgymnasiet 4 med Halmstads kommun som huvudman avseende kvaliteten i skolenhetens åtgärder vid fusk. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Följande frågeställningar ingår i granskningen:

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?
2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 1.

Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 finns granskningens författningsstöd. I denna granskning använder Skolinspektionen begreppet "vilseledande" som synonym till begreppet "fusk".

Beslut

Rektorns ledning och samordning av arbetet för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Sannarpsgymnasiet 4 uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att rektorns ledning och samordning av arbetet med åtgärder vid fusk **i flera delar** ger lärarna förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att lärarna mer aktivt och likvärdigt informerar eleverna om vilka regler och vilken arbetsgång som gäller på skolenheten vid fusk i samband med bedömningssituationer.

Lärarnas beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Sannarpsgymnasiet 4 uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att lärarnas arbete med åtgärder vid fusk i **hög utsträckning** ger dem beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Utifrån Skolinspektionens kvalitetskriterier har utredningen visat att verksamheten inom det granskade området fungerar väl.

Uppföljning

Halmstads kommun ska **senast 21 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen till **skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se**. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 2026:3815 för granskningen i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Rektorns ledning och samordning

Lärarnas förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att ge lärarna förutsättningar att arbeta för att utveckla sin bedömningspraktik samt deras möjligheter att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande.

Lärarnas förutsättningar att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka vilseledande

Granskningen visar att rektorn möjliggör för lärarna att arbeta med bedömning och betygssättning på ett sätt som stärker varje lärares beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn sett till att lärarna på skolenheten har tillräckligt med tid att utveckla sin bedömningspraktik. I intervjuer med såväl lärare som rektorn framkommer att frågor som rör fusk och otillåten AI-användning i skolarbetet är aktuella frågor på skolenheten och att lärarna har goda möjligheter att förkovra sig och utveckla sitt arbete med att stärka sin beredskap. Rektorn har tillit till lärarna och lärarna har både tid och förutsättningar att arbeta med frågor som rör bedömning och betygssättning kopplat till fusk. Enligt rektorn brukar skolenheten frigöra egna studiedagar för lärarnas egna reflektioner eller för diskussionsgrupper i frågor som är aktuella. Ibland har dessa studiedagar handlat om fusk och AI. Några lärare berättar därtill att om de skulle behöva mer tid för att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka fusk så skulle rektorn ordna det.

Lärarnas förutsättningar att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna ska ha goda förutsättningar att samverka i syfte att stärka deras beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att det finns tid och forum där lärarkollegiet regelbundet kan arbeta tillsammans på ett sätt som stärker deras beredskap. I dokumentation från huvudmannen och i intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärarna på skolenheten är organiserade i ett gemensamt

arbetslag som i sin tur är indelat i olika ämnes- och inriktningsgrupper. Grupperna omfattar områdena "anläggning", "transport", "mekaniker" samt "gymnasiegemensamma ämnen". Enligt såväl lärare som rektorn har lärarna goda möjligheter att samverka för att stärka sin beredskap att motverka och upptäcka fusk. Det förekommer exempelvis att lärarna behandlar frågor som rör fusk på arbetslagsmöten. Därtill ingår en av lärarna på skolenheten i en AI-grupp som samlar lärare från kommunens gymnasieskolor. AI-gruppen är gemensam för alla program på skolan och bevakar den tekniska utvecklingen samt analyserar hur AI påverkar både undervisning och bedömning. AI-gruppen arbetar med frågor som handlar om hur lärarna kan arbeta med AI samt hur de inte bör arbeta med det. Läraren i AI-gruppen fungerar som en länk mellan gruppen och lärarna på skolenheten och aktualiserar frågor inom gruppen från sina kollegor och vice versa.

Rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande

Granskningen visar att rektorn skaffar sig kännedom om lärarnas behov av kompetensutveckling gällande fusk och erbjuder vid behov sådan kompetensutveckling.

Av granskningen framgår att rektorn har en bild av vilka lärare som kan behöva kompetensutveckling om fusk och AI-användning. I intervju med rektorn framkommer att rektorn allmänt följer upp lärarnas behov av kompetensutveckling och får kännedom om sådana behov hos lärarna, bland annat genom samtal med lärarna och utifrån erfarenheter från konkreta ärenden där de upptäckt fusk. Rektorns uppfattning är att AI får allt större betydelse och att de på skolan därför behöver fortsätta att utveckla arbetet med att avgöra hur AI ska användas i skolarbetet. Vidare är rektorns bild att det finns lärare på skolenheten som är jätteintresserade av AI och som använder det i undervisningen, samtidigt som det finns lärare som inte har samma intresse och därför inte använder det. Av intervju med rektorn framgår också att det finns få mindre erfarna eller icke-legitimerade lärare på skolenheten. Enligt rektorn finns det inget specifikt behov av stöd eller kompetensutveckling bland just dessa lärare, eftersom varken intresse eller kunskaper gällande AI på något vis är lägre jämfört med övriga lärare.

Av granskningen framgår också att rektorn erbjuder lärarna möjligheter till kompetensutveckling gällande fusk och AI-användning. I dokumentation från huvudmannen och av intervjuer med lärare och rektorn framkommer exempelvis att all personal på skolenheten vid läsårets början får information om de rutiner och riktlinjer som gäller vid fusk. Under året avsätter skolan sedan tid för kollegialt samarbete, bland annat under studiedagar som exempelvis kan handla om fusk. Lärarna uppger att alla lärare är med och diskuterar och utbyter idéer vid sådana möten. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att utöver deltagandet i AI-gruppen och kollegialt lärande, så finns det även goda möjligheter

till individuella utvecklingsinsatser i form av fortbildning som rör hantering av fusk och AI samt att rektorn uppmuntrar lärarna att delta i sådana utbildningar. Flera lärare har exempelvis under senare tid gått utbildningar om AI på högskolan. För att stödja lärarnas digitala arbete finns därtill en It-tekniker på plats som sköter kontakten med leverantören av den digitala provplattform som lärarna använder vid bedömningssituationer.

Samordnad information på skolan

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att samordna information om betyg, rättigheter och skyldigheter på skolan och som inkluderar frågor om vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt och att lärarna ska informera eleverna på skolan om vad som är tillåtet och inte i anslutning till bedömningstillfällen.

Rektorns arbete med att samordna information om vilseledande på skolan

Granskningen visar att det finns information som innefattar skolenhetens förhållningssätt och rutiner för att hantera fusk. Informationen är samordnad, enhetlig och väl avvägd.

Av granskningen framgår att det finns samordnad och enhetlig information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter. Skolinspektionen har tagit del av ett dokument med benämningen "Rutiner vid fusk". Dessa rutiner är beslutade av huvudmannen och gäller alla kommunala gymnasieskolor i kommunen. Enligt såväl rektorn som intervjuade lärare följer hela skolenheten dessa rutiner. Rutinerna anger bland annat att elevens betyg enbart ska grunda sig på elevens kunskaper och att läraren ska göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper. I detta behöver läraren säkerställa att tillräckligt underlag finns för bedömning av elevens kunskaper inför betygsättningen. I övrigt innehåller rutinerna den formella gången då skolan upptäcker fusk. Enligt rutinerna ska en elev som fuskat kallas till ett möte för att få en muntlig varning. Vid detta möte ska rektorn, den som upptäckte fusk, mentorn samt vårdnadshavare om eleven är omyndig delta. En elev som trots muntlig varning fuskar en gång till får en skriftlig varning. Om en elev fuskar en tredje gång beslutar rektorn eller ett utskott vid ansvarig nämnd om avstängning, max två veckor per kalenderår i enlighet med skollagens bestämmelser.

Det framgår vidare av granskningen att den information om vad som gäller vid fusk och som eleverna får av lärarna är väl avvägd. Enligt rektorn är det olika bland lärarna hur stort fokus de har på att informera om skolenhetens förhållningssätt och rutiner för att hantera fusk. I yrkesinriktade ämnen är det inte lika stort fokus, medan det är betydligt större fokus inom de teoretiska

ämnena. Rektorns bild bekräftas av intervjuade elever. Av intervjuer med såväl elever som lärare och rektorn framgår att den information eleverna får från lärarna inte tar för mycket tid från undervisningen. Några elever uppger därtill att de anser att lärarnas information om vad som är tillåtet och vad som inte är tillåtet är relevant för dem.

Rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna konsekvent ska tillämpa gemensamma förhållningssätt gällande fusk.

Det framgår av granskningen att lärarna i undervisningen utgår från de förhållningssätt som det råder samsyn om på skolenheten. Några lärare och rektorn berättar att vid läsårs- och terminsstart brukar rektorn gå igenom med lärarna vad som gäller och hur skolans arbete med frågor om fusk och otillåten användning av AI ser ut. I intervjuer med såväl rektorn som lärare framkommer att de generellt har ett nära samarbete och dialog om sådant som rör utbildningen och att de delar samma syn på hur skolan ska se på fusk och vilka konsekvenser det får. De uppger att dessa frågor är ständigt aktuella på skolenheten och föremål för diskussioner vid olika möten där lärarna och rektorn deltar.

Rektorns arbete för att lärarna ska informera eleverna om vad som gäller vid vilseledande

Granskningen visar att rektorn i endast i viss mån verkar för att lärarna bedriver ett aktivt arbete i syfte att göra skolenhetens information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter samt fusk känd för eleverna.

Av granskningen framgår att rektorn inte initierar några särskilda insatser för att lärarna aktivt ska informera eleverna om deras rättigheter och skyldigheter gällande fusk, användning av AI-verktyg och vad som är tillåtet och inte. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn visserligen brukar påminna lärarna om att de ska prata med sina elever om vad som gäller vid fusk, men att rektorn inte återkommande stämmer av att lärarna faktiskt gör det. Enligt intervjuade lärare är det upp till varje lärare att gå igenom detta med eleverna utifrån de dokument skolan har. Huvudmannens "Rutiner vid fusk" anger att varje enskild skola ska ha egna rutiner och kontaktvägar så att alla i personalen vet vilken information i ett fuskärende som ska delas och hur. Vidare ska all personal känna till vem som ska kalla till möten och upprätta eventuella skriftliga varningar. Enligt rektorn förekommer diskussioner om att skolenheten ska ta fram egna förhållningssätt gällande fusk och otillåten AI-användning. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår dock att rektorn vid tiden för granskningen inte sett till att ta fram sådana anvisningar för den egna skolenheten.

Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetsätt på skolenheten för att hantera vilseledande samt för att de gemensamma arbetsätten ska vara kända bland lärarna.

Rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetsätt för att hantera vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att det ska finnas gemensamma arbetsätt på skolenheten om hur situationer där en eller flera elever fuskar ska hanteras. Rektorn ser även till att de involverade får stöd i sådana situationer.

Det framgår av granskningen att skolenheten har en fastställd och tydlig arbetsgång vid fusk. Såväl rektorn som lärarna uppger att arbetsgången utgår från huvudmannens "Rutiner vid fusk". Det innebär bland annat att rektorn är med vid situationer där elever ertappas med fusk och stöttar lärare och mentorer i detta. Enligt rektorn känner elever och lärare varandra så bra att det finns goda förutsättningar att i samtal gemensamt reda ut olika frågor, exempelvis eventuellt fusk.

Rektorns arbete för att de gemensamma arbetsätten ska vara kända bland lärarna

Granskningen visar att rektorn verkar för att skolenhetens gemensamma arbetsätt är kända bland lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn har förankrat de gemensamma tillväggångssätten gällande hantering av fusk hos lärarna. I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att eftersom de gemensamt vid flera tillfällen gått igenom huvudmannens "Rutin vid fusk", är lärarna väl förtrogna med de anvisningar som rutinen anger. Några lärare berättar därtill att rektorn informerar om var rutinerna finns och refererar till dem vid olika sammanhang, exempelvis vid läsårets början. Enligt lärarna brukar rektorn påminna lärarna om att gå till skolans intranät och läsa rutinerna samt informera lärarna ifall något i rutinerna uppdateras.

Lärarnas beredskap och arbetssätt

Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande samt lärarnas arbete för att utveckla sina bedömningssituationer.

Lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet med att utforma bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i detta arbete gör avvägningar för att minska risken för fusk.

Av granskningen framgår att lärarna har god kontroll över bedömningssituationer inklusive gymnasiearbetet så att de bedömningsunderlag de inhämtar är tillförlitliga. Av elevintervjuerna framgår att de anser att skolans nuvarande arbete mot fusk fungerar bra. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att inom alla ämnen utom matematik och yrkeskurser inom bygg- och anläggningsprogrammet använder lärarna en digital provplattform som de sätter i högsäkerhetsläge, vilket innebär att eleverna inte kan fuska genom att söka information på internet. Inom ämnet matematik får eleverna i första hand använda papper och penna vid bedömningssituationer. Inom yrkeskurserna gör eleverna ofta muntliga och praktiska prov där de får visa läraren och berätta vad de arbetat med. Vid muntliga examinationer ställer läraren följdfrågor så att eleven får bevisa att den verkligen besitter kunskaperna. I stort sett alla ämnen har examinationer på plats i skolan, med något undantag där eleverna under år 1 fick göra en inlämningsuppgift i ämnet religionskunskap. Enligt eleverna var det dock omöjligt att då ta hjälp av otillåten AI, då den uppgiften handlade om att eleverna skulle beskriva sin egen livsåskådning. Några elever uppger att det inte går att fuska på gymnasiearbetet eftersom det är så personligt och går ut på att eleverna ska redovisa vad de praktiskt arbetat med kopplat till yrkesinriktningen. Enligt eleverna går det nog inte heller använda AI-verktyg för att skapa text eller få svar på olika typer av frågor kopplat till gymnasiearbetet, eftersom eleverna menar att lärarna konstruerar uppgiften på ett sådant sätt att det inte går att använda AI.

Det framgår av granskningen att lärarna i varierande omfattning under läsåret brukar informera eleverna om vilka regler som gäller angående fusk. Intervjuade lärare berättar att det främst är inför prov de brukar prata med eleverna om vilka regler som gäller vid examination och bedömning. Därvid förekommer det att mentorerna lyfter detta med eleverna på mentorstiden och när det börjar nya

elever på skolenheten. Av intervjuer med såväl elever som lärare framgår däremot att det skiljer sig mellan lärarna i vilken omfattning de informerar sina elever om detta. Intervjuade elever uppfattar att lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen är mer noga med att prata om skolans normer och värderingar kopplat till fusk jämfört med lärare som undervisar i yrkesämnena. Intervjuade elever tycker dock att det oftast är rätt tydligt var gränserna går för vad som är tillåtet och ej, exempelvis att det inte är tillåtet att skriva av det som en chatbot genererat eller att plagiera.

Av granskningen framgår även att lärarna brukar upplysa eleverna så att de ska få förståelse om sitt eget ansvar kopplat till användande av AI-verktyg i skolarbetet. Såväl elever som lärare uppger att det förekommer att lärare pratar med eleverna om risker med AI-användning och att allt ansvar i skolarbetet åligger eleverna. I elevintervju framkommer att någon lärare under år 3 visade för eleverna hur AI kan ge svar på ologiska frågor som läraren tog fram för att exemplifiera för eleverna och att AI även kan ge tvärsäkra men felaktiga svar. Några lärare berättar att eleverna kan få använda AI för att hitta information, men att de också uppmanar eleverna att de sedan måste gå vidare och notera vilka källor AI använt. Enligt lärarna brukar de säga till eleverna att i första hand använda de läro- och verkstadshandböcker som skolan tillhandahåller.

Lärarnas arbete för att utveckla sin bedömningspraktik

Granskningen visar att lärarna följer upp bedömningssituationer och betygsunderlag för att utveckla sin bedömningspraktik och tar i detta arbete hänsyn till de risker som finns i syfte att motverka vilseledande.

Av granskningen framgår det att lärarna följer upp sina examinationsformer i syfte att motverka vilseledande. Intervjuade lärare uppger att de utvärderat hur väl den digitala provplattformen fungerat. När de utvärderade den förra provplattformen så framkom att den inte fungerade särskilt bra. Enligt lärarna valde då skolenheten att byta till en annan provplattform, vilket fallit väl ut. Av intervjuer med lärare framgår även att de efter uppföljning bedömt att de praktiska uppgifter eleverna gör i samband med bedömningssituationer är säkra mot fusk och att bedömningssituationerna inom ämnet matematik är säkra eftersom läraren genom elevernas redovisade uträkningar alltid får veta hur de tänkt vid genomförandet. Rent generellt är dock bilden bland såväl intervjuade elever som lärare att fusk är mycket ovanligt på skolenheten och att lärarnas tillvägagångssätt i bedömningssituationer försvårar fusk och otillåten AI-användning bland eleverna.

Det framgår också av granskningen att det finns ett pågående utvecklingsarbete bland lärarna på skolenheten för att hålla sig uppdaterade med teknikutvecklingen inom AI. I intervjuer med såväl lärare som rektorn liksom i dokumentation från huvudmannen framkommer att det pågår ett kontinuerligt

kollegialt lärande på skolenheten där lärarna delar erfarenheter sinsemellan. Enligt lärarna bidrar detta till att synliggöra utvecklingsbehov i hanteringen av fusk och otillåten AI-användning och stärka lärarnas kompetens inom området. Därvid bidrar även AI-gruppens verksamhet till utvecklingsarbetet. Lärarna uppger att AI-gruppen innebär en styrka eftersom den arbetar med att utveckla skolans arbete och sprida information om hur lärare kan arbeta med AI samt hur lärare kan motverka otillåten AI-användning. Inom ramen för AI-gruppens arbete diskuterar och utvärderar lärarna olika arbetssätt, exempelvis hur AI kan vara ett hjälpmedel i olika situationer och hur lärarna kan arbeta för att motverka fusk.

Upptäcka och hantera vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas beredskap för att upptäcka och hantera situationer där elever vilseleder.

Lärarnas beredskap för att hantera situationer där elever vilseleder

Granskningen visar att lärarna har en god beredskap i form av strategier och arbetssätt för att upptäcka och hantera situationer där elever fuskar.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar för att ge eleverna kännedom om skolenhetens arbetsgång om elever fuskar. Lärarna berättar att de arbetar i enlighet med huvudmannens rutiner ifall de skulle ertappa någon elev med att fuska. Såväl elever som lärare berättar att lärarna brukar prata med eleverna om konsekvenserna ifall någon blir påkommen med fusk vid en bedömningssituation. Några elever uppger dock att dessa inte är särskilt tydliga. De upplever att lärarna är tydliga med att de inte får fuska och att det leder till konsekvenser, men inte vilka det blir. Ingen av de intervjuade eleverna känner heller till att fusk kan leda till avstängning i enlighet med huvudmannens "Rutiner vid fusk".

Det framgår av granskningen att lärarna använder framgångsrika strategier för att uppmärksamma fusk vid fysiska bedömningssituationer. Elever, lärare och rektorn ger en samstämmig bild. Exempelvis arbetar lärarna med den digitala provplattformen samt samlar in kepsar, mobiltelefoner, smartklockor, hörlurar och snusdosor från eleverna. Lärarna går också runt i provsalen och håller uppsikt över eleverna och deras datorskärmar. Ibland är det flera lärare i provsalen som kontrollerar att ingen fuskar. Lärarna brukar också placera eleverna på ett sätt som gör det svårare att fuska och exempelvis tjuvkika på andra elever, ofta med hjälp av skärmar. Därtill kontrollerar lärarna om eleverna har med sig fusklappar eller om de skrivit något på underarmarna.

Det framgår också av granskningen att lärarna har ändamålsenliga strategier för att uppmärksamma fusk vid bedömningssituationer som eleverna utför utanför lektionstid. Som framgått av elev- och lärarintervjuer förekommer examinationstillfällen utanför lektionstid endast i enstaka fall, exempelvis i ämnet

religionskunskap samt vid vissa inlämningstillfällen i anslutning till gymnasiearbetet. Såväl elever som lärare berättar att i samband med sådana inlämningsuppgifter måste eleverna redovisa för läraren hur de tänkt när de planerade och genomförde uppgiften.

Det framgår också av granskningen att lärarna med framgång arbetar för att motverka vilseledande i samband med nationella prov. I huvudmannens "Rutin vid fusk" finns beskrivet att skolan ska använda skärpta regler från Skolverket om de upptäcker fusk i samband med nationella prov. Såväl intervjuade elever som lärare berättar att det är mycket svårt att fuska vid nationella prov på skolenheten. Dels vet varken elever eller lärare vad provet ska handla om, dels ser skolenheten till att det totala antalet elever som är på plats i provsalen är litet. Därtill är det alltid två provvakter på plats som håller uppsikt och kontrollerar provdeltagarna. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer inga exempel på att det på skolenheten förekommit fusk i samband med de nationella proven under de senaste åren.

Vidare framgår att lärarna generellt tillämpar de gemensamma arbetsätt som finns på skolenheten för att göra överväganden och hantera situationer då elever blivit ertappade med fusk. Exempelvis framkommer i lärarintervju att om en lärare upptäcker att någon elev fuskar så agerar läraren omgående och följer sedan huvudmannens "Rutin vid fusk". Om en elev blir ertappad under provtillfället får eleven avbryta sitt deltagande i provet. Om läraren misstänker fusk efter genomfört prov ser flera lärare över provsvaret, pratar ihop sig och går sedan vidare till rektorn med informationen.

Identifierat utvecklingsområde

Rektorn verkar i begränsad omfattning för att lärarna ska göra skolans information om vad som gäller vid vilseledande känd för eleverna

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att lärarna mer aktivt och likvärdigt informerar eleverna om vilka regler och vilken arbetsgång som gäller på skolenheten vid fusk i samband med bedömningssituationer.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor.¹ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation.² Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.³ Skollagen anger att en rektor eller en huvudman har möjlighet att stänga av en elev som försöker vilseleda vid bedömningen av elevens kunskaper och måluppfyllelse i de frivilliga skolformerna.⁴ Läroplanen för gymnasieskolan anger att alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Därvid ska lärarna klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen.⁵

Av granskningen framgår att det på skolenheten finns samordnad information i form av en dokumenterad rutin som rör betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter. Rutinen anger reglerna och den formella arbetsgången när någon vid skolenheten upptäcker att en elev fuskat i samband med en bedömningssituation, exempelvis att rektorn kan stänga av en elev som fuskat. Rektorn har dock i begränsad omfattning verkat för att lärarna arbetar aktivt med att informera eleverna om reglerna och arbetsgången som framgår av rutinen. Det skiljer sig således mellan lärarna i vilken mån de upplyser eleverna om skolenhetens regler gällande fusk. Eleverna känner heller inte till att det finns fastställda regler vid skolenheten eller att fusk kan leda till avstängning. Därvid uppfattar flera elever att det inte är särskilt tydligt vilka konsekvenserna blir om

¹ 2 kap. 9 § skollagen

² 2 kap. 10 § skollagen

³ Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

⁴ 5 kap. 17 § skollagen

⁵ Lgy25, Avsnitt 2.2 Normer och värden

skolan kommer på någon med att fuska. Att rektorn inte tagit ett samlat grepp kring vilken information lärarna ger eleverna gällande skolans regler vid fusk och otillåten AI-användning riskerar leda till att eleverna inte får likvärdig information om vad som är tillåtet och inte vid bedömningssituationer. Det kan även leda till att eleverna inte får likvärdiga möjligheter att tillsammans med lärarna diskutera och utveckla skolans regler gällande fusk och användning av AI-verktyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn verkar för att lärarna arbetar aktivt med att informera eleverna om deras rättigheter och skyldigheter gällande fusk och användning av AI-verktyg, tydliggör vad som är tillåtet och inte samt klargör vilka konsekvenserna blir om någon ertappas med att fuska vid en bedömningssituation. Ett sätt kan vara att ålägga lärarna att upplysa eleverna om detta vid mer samordnande tillfällen.⁶ Det kan till exempel handla om att lärarna ger eleverna information under en introduktion vid utbildningens början, inför start av nya ämnen eller i samband med att eleverna formulerar mål för sina studier.⁷ Ett sätt kan vara att samlat ge upplysningar om vad som faktiskt är väsentliga kunskaper inom olika ämnen, hur lärarna bedömer elevernas kunskaper inför betygsättning samt vad som är tillåtet och inte tillåtet gällande AI-användning i vid bedömningssituationer. Det kan även innebära att upplysa eleverna om vart de ska vända sig om de har frågor om användning av AI-verktyg och hur skolan hanterar fusk och plagiat. Skolverket har material som kan användas i detta arbete: [Från bedömningar till betyg - Skolverket](#)⁸.

⁶ Skolverket (2025). s. 29.

⁷ Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar.

⁸ Skolverket (2025). *Från bedömningar till betyg*. < <https://www.skolverket.se/prov-och-bedomning/betyg/fran-bedomningar-till-betyg#Fuskochotillatnaverktyg> >. Hämtad 2026-04-29.

På Skolinspektionens vägnar

X Robert Östberg

Beslutsfattare

Signerat av: Robert Östberg

X Marcus Rönnegård

Föredragande

Signerat av: Marcus Rönnegård

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anders Haglund och Helen Lundell Sjöberg medverkat.

Bilaga 1: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom granskat område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande
- Samordnad information på skolan
- Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag
- Upptäcka och hantera vilseledande

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen intervjuade elever och personal på Sannarpsgymnasiet 4 den 28 maj 2026. Intervjuerna genomfördes digitalt via länk av utredarna Marcus Rönnegard och Anders Haglund.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två gruppintervjuer med totalt sju elever som studerar på fordons- och transportprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet år 2 och 3
- Två gruppintervjuer med totalt åtta lärare som undervisar på fordons- och transportprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet år 1–3
- En intervju med ansvarig rektor för skolenheten
- Dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från de digitala intervjuerna och getts tillfälle att yttra sig.

De samlade iakttagelserna från alla verksamheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2027.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionen ska granska verksamheters kvalitet

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁹

Betyg ska utgå från en bedömning av elevens kunskaper

I skollagen (2010:800) anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation (2 kap. 10 § skollagen). I förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (nedan Lgy25)¹⁰ anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar).

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § skollagen). Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (15 kap. 24 § andra stycket skollagen).¹¹ Vid betygssättning i ett ämne

⁹ 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).

¹⁰ Lgy25 gäller för utbildningar som påbörjas från och med 1 juli 2025. Se förordning (2024:662) om ändring i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 (benämns Lgy11).

¹¹ Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (SFS 2022:146).

på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).¹² Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne (Lgy25, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg).¹³

I gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper (5 kap. 17 § första stycket 2 skollagen). En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § tredje stycket skollagen).

Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har (Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter). Alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Lgy25, avsnitt 2.2 Normer och värden).

¹² Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

¹³ Äldre lydelse (Lgy11): Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs (SKOLFS 2022:13).